

Olsztyn, 23 września 2021 r.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

PS-II.431.1.6.2021

Szanowna Pani
Kamila Piotrowska
Kierownik Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Działdowie
ul. Księżodworska 10
13-200 Działdowo

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 224), zwanej dalej „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Działdowie (ul. Księżodworska 10, 13-200 Działdowo, REGON 280019726, NIP 571-13-62-450).

W okresie objętym kontrolą, a także w czasie prowadzenia kontroli wykonywanie zadań w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Działdowie nadzorowała Pani Kamila Piotrowska pełniąca funkcję Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Działdowie od dnia 10 września 2018 roku.

(dowód: akta kontroli: 12)

Kontrolę przeprowadził kontroler :

Hanna Matysiak – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie,

- legitymacja służbowa nr 93/2018 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie,
- upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 2 sierpnia 2021 roku nr FK-IV.0030.378.2021 do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Działdowie.

(dowód: akta kontroli: 7)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 16 sierpnia 2021 roku do 27 sierpnia 2021 roku. Kierownik jednostki dokonał wpisu kontroli pod pozycją 21 w książce kontroli prowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Działdowie.

(dowód: akta kontroli: 16)

Kontrola prowadzona była w trybie zdalnym, tj. bez osobistej obecności kontrolera, z wykorzystaniem narzędzi informatycznych do zgromadzenia materiału dowodowego, w celu ustalenia stanu faktycznego, a następnie dokonania oceny działalności jednostki kontrolowanej, a także sformułowanie ewentualnych zaleceń pokontrolnych. Rozpoczęcie kontroli nastąpiło podczas wideokonferencji, w trakcie której okazano legitymację służbową kontrolera, poinformowano o zasadach kontroli w trybie zdalnym, wymaganych dokumentach do kontroli oraz formach i terminie ich przekazania. Upoważnienie kontrolera do kontroli zostało przekazane do kontrolowanej jednostki za pośrednictwem e-PUAP. Kontrola zakończona została wideokonferencją, w czasie której przekazano wstępne wnioski z przeprowadzonej kontroli oraz poinformowano o przewidywanych terminach przekazania projektu wystąpienia pokontrolnego. Akta przeprowadzonej kontroli dostępne są w systemie EZD pod numerem sprawy PS-II.431.1.6.2021.

Zakres kontroli:

– **przedmiot kontroli**

przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,

– **okres objęty kontrolą**

kontrolą objęto okres świadczeniowy 2019/2020 (od 1 października 2019 roku do 30 września 2020 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1, 6 ust. 4 pkt 3, ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1464) w związku z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2021 poz. 877 ze zm.) – *zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.*

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Działdowie w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie.**

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie dokumentów otrzymanych z jednostki dokonano następujących ustaleń:

1. W jednostce kontrolowanej, w okresie świadczeniowym 2019/2020 (od 1 października 2019 roku do 30 września 2020 roku) na świadczenia wypłacane z funduszu alimentacyjnego

finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa - w rozdziale 85502 - wydatkowano kwotę **280.840,00 zł (822 świadczeń)**.

2. Skuteczność egzekucji zobowiązań dłużników alimentacyjnych powstałych z tytułu wypłaconych przez jednostkę kontrolowaną świadczeń z funduszu alimentacyjnego - w okresie świadczeniowym 2019/2020 (od 1 października 2019 roku do 30 września 2020 roku) wyniosła **123.649,85 zł**, co stanowiło **44,00 %** wypłaconych w tym okresie świadczeń.
3. Łączne zadłużenie dłużników alimentacyjnych wobec Skarbu Państwa, powstałe z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego – narastająco do dnia 30 września 2020 roku – wyniosło **3.214.631,44 zł**,
4. Zgodnie z art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – 40% kwoty odzyskanej z tytułu należności od dłużnika alimentacyjnego stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela uzyskany z realizacji zadań w rozdziale 85502 – w Gminie Działdowo, stanowił:
 - **6.986,10 zł** - w IV kwartale 2019 r.,
 - **22.041,34 zł** - w okresie I, II i III kwartału 2020 r.
5. Wysokość środków własnych przeznaczonych na realizację zadań zleconych w rozdziale 85502:
 - **3.954,56 zł** - IV kwartał 2019 r.
 - **12.255,51 zł** - I, II, III kwartał 2020 r.

(dowód: akta kontroli: 13,16)

I. Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gmina Działdowo liczy 9 593 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym na tym obszarze do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jest Wójt Gminy Działdowo.

Zgodnie z upoważnieniami, wydanymi przez Wójta Gminy Działdowo zadania z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów realizował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Działdowie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Działdowie wykonywał swoją działalność na podstawie Statutu, nadanego mu w drodze Uchwały Nr V/23/15 Rady Gminy Działdowo z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie nadania Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Działdowie, zmienionego uchwałą Nr XXXIII/228 z dnia 16 grudnia 2020 r.

Statut jednostki w § 5 pkt 1 określał realizację zadań własnych gminy i zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w zakresie polityki społecznej określonych m.in. w ustawach i aktach wykonawczych.

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania jednostki kontrolowanej określał Regulamin Organizacyjny GOPS w Działdowie, wprowadzony Zarządzeniem Nr 36/2020 Kierownika z dnia 31 grudnia 2020 r.

(dowód: akta kontroli: 12, 13)

II. Kadra realizująca zadania objęte kontrolą

W trakcie kontroli ustalono, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Działdowie był organizacyjnie przygotowany do wykonywania zadań objętych kontrolą.

Zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów realizowało trzech pracowników zatrudnionych na stanowisku inspektora, podinspektora i referenta na umowy o pracę zawarte na czas nieokreślony. W dniu rozpoczęcia kontroli pracownicy posiadali aktualne zakresy czynności.

(dowód: akta kontroli: 14)

W jednostce kontrolowanej wydawanie decyzji z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, a także prowadzenie postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych odbywało się na podstawie udzielonych przez Wójta Gminy Działdowo upoważnień pracownikom merytorycznym oraz kierownikowi Ośrodka.

(dowód: akta kontroli: 12, 16)

W okresie objętym kontrolą pracownicy merytoryczni uczestniczyli w szkoleniach:

- „Świadczenia rodzinne, świadczenia wychowawcze 500+” oraz „Świadczenia wychowawcze 500+ - nowelizacja ” zorganizowane przez Ośrodek Twórczej Interwencji,
- „Postępowanie administracyjne w praktyce Ośrodka Pomocy Społecznej” – zorganizowane przez Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego,
- szkolenia online w zakresie „Ochrona danych osobowych”, „Naruszenia ochrony danych osobowych”, „Prawa osób, których dane dotyczą” zorganizowane przez firmę EDPO Olsztyn.

Dzięki udziałowi w szkoleniach pracownicy mieli możliwość poszerzenia wiedzy i umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych im zadań. Udział w szkoleniach został potwierdzony przez przedstawione kontrolerowi certyfikaty.

(dowód: akta kontroli: 14)

III. Techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Działdowie mieści się w wolnostojącym, dwupiętrowym budynku przy ulicy Księżodworskiej 10, w którym swoją siedzibę ma Urząd Gminy w Działdowie. Administratorem budynku jest Urząd Gminy Działdowo. Pomieszczenia Ośrodka znajdują się na parterze budynku. Główne wejście, wiodące także do pomieszczeń zajmowanych przez GOPS jest pozbawione barier architektonicznych (podjazd).

Ośrodek zajmuje łącznie 8 pomieszczeń biurowych. Zadania z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego są realizowane przez 3 osoby w pokoju o powierzchni 20 m². Stanowiska pracy wyposażone są w niezbędny sprzęt biurowy (komputery, kserokopiarka, drukarki).

Na parterze budynku przy wejściu głównym znajduje się kącik dla interesantów umożliwiający wypełnianie druków oraz oczekiwanie na załatwienie sprawy.

(dowód: akta kontroli: 13)

Kierownik GOPS w Działdowie poinformowała, że przeprowadzanie wywiadów alimentacyjnych z dłużnikami oraz przyjmowanie od nich oświadczeń majątkowych odbywa się w pomieszczeniu biurowym, w którym podczas prowadzonego wywiadu alimentacyjnego nie przebywają inne nieupoważnione osoby. Wywiady z dłużnikami alimentacyjnym przeprowadzają pracownicy Działu Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego, którzy odbierają również od dłużników oświadczenia majątkowe z zachowaniem poufności i zapewniając jednocześnie ochronę danych osobowych.

(dowód: akta kontroli: 13)

Z przedstawionej kontrolującym dokumentacji wynika, że GOPS w Działdowie podpisał umowy licencyjne w latach 2019-2020 z Sygnity S.A. z siedzibą w Warszawie na korzystanie z oprogramowania do obsługi świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz modułu zaliczka alimentacyjna i modułu windykacje. W związku z powyższym Kierownik Ośrodka przedłożyła dokumenty dotyczące m.in. płatności zobowiązań związanych z zakupem oprogramowania użytkowego.

(dowód: akta kontroli 14)

Zgodnie z art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz art. 12a ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 389 ze zm.) od dnia 1 lipca 2015 roku organ właściwy wierzyciela zobowiązany jest do przekazywania do wszystkich biur informacji gospodarczych informacji o wysokości zadłużenia dłużników alimentacyjnych.

W jednostce kontrolowanej powyższe informacje przekazywano do następujących biur:

1. Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A.
2. ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A.
3. Krajowy Rejestr Długów – Biuro Informacji Gospodarczej S.A.
4. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A.
5. Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych Biuro Informacji Gospodarczej S.A.
6. Bisnode Międzynarodowe Biuro Informacji Gospodarczej.

Kierownik GOPS w Działdowie poinformowała, że informacje do biur informacji gospodarczej przesyłane są raz w miesiącu.

Zgodnie z obowiązkiem zgłaszania informacji o wysokości zadłużenia dłużników alimentacyjnych Kierownik Ośrodka oraz pracownicy merytoryczni posiadają upoważnienia do przekazywania informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego na potrzeby ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli: 13)

IV. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

Z informacji sporządzonej przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Działdowie wynika, że w okresie objętym kontrolą do Ośrodka nie wpłynęły żadne skargi dotyczące spraw z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli: 13)

V. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych oraz podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych

Z informacji przekazanej przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Działdowie wynika, że w okresie objętym kontrolą Ośrodek prowadził:

- **58 postępowań** administracyjnych w sprawach związanych z przyznaniem świadczeń z funduszu alimentacyjnego (w tym: **57** postępowań zakończono decyzjami o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego; **1** postępowanie zakończono wydaniem decyzji odmownej w związku z przekroczeniem kryterium dochodowego);
- **7 postępowań** administracyjnych w sprawie uznania dłużników alimentacyjnych za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych, zakończone wydaniem decyzji uznających dłużników alimentacyjnych za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych;
- **1 postępowanie** administracyjne związane z ustaleniem wysokości nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego i ich zwrotem;
- **1 postępowanie administracyjne** w sprawie nienależnie pobranych świadczeń, w którym Ośrodek podjął decyzję o rozłożeniu należności na raty.
- **nie prowadzono postępowań** dotyczących umorzenia dłużnikowi alimentacyjnemu zobowiązań powstałych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego – w trybie art. 30 ust. 1 i ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- **nie wystąpiły przypadki** zmiany wysokości świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w związku ze zmianą wyroku sądu w zakresie zmiany kwoty alimentów osobie uprawnionej.

(dowód: akta kontroli: 10)

W okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Działdowie podejmował działania wobec **83** dłużników alimentacyjnych, w tym wobec:

- **55** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był Wójt Gminy Działdowo,
- **28** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy.

Wobec **1** dłużnika alimentacyjnego Ośrodek nie mógł określić organu właściwego, co uniemożliwiło podjęcie wobec niego działań (nieznane miejsce zamieszkania).

(dowód: akta kontroli: 10)

Założono, że losowy dobór próby badawczej dokonany zostanie w oparciu o profesjonalny osąd kontrolera spośród wszystkich postępowań administracyjnych w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i uznania dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych oraz ze wszystkich spraw z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Działdowie w okresie objętym kontrolą.

Kontroli i analizie poddano:

1. Sprawy z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **8 spraw** z zakresu realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w których prowadzono **8** postępowań administracyjnych, zakończonych wydaniem decyzji, w tym:

- **5 spraw** związanych ze świadczeniami z funduszu alimentacyjnego, w których prowadzono postępowania administracyjne zakończone wydaniem decyzji ustalających uprawnienia do pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- **1 sprawę** związaną ze świadczeniami z funduszu alimentacyjnego, w której prowadzono postępowanie administracyjne zakończone wydaniem decyzji odmawiającej ustalenia prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego.
- **1 sprawę** związaną z uznaniem dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, w której prowadzono postępowanie administracyjne zakończone wydaniem decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
- **1 sprawę** związaną z nienależnie pobranymi świadczeniami z funduszu alimentacyjnego, w której prowadzono postępowanie administracyjne, zakończone wydaniem decyzji ustalającej zwrot nienależnie pobranego świadczenia z funduszu alimentacyjnego wraz z należnymi odsetkami (zmiana sytuacji finansowej rodziny - przekroczone kryterium dochodowe).

(dowód: akta kontroli: 10, 18-21)

2. Sprawy z zakresu działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **7 spraw** z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych określonych ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – dotyczących 10 dłużników alimentacyjnych, w tym wobec:

- **4 dłużników**, dla których organem właściwym był Wójt Gminy Działdowo;
- **3 dłużników**, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy.

Akta spraw z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych, jak i podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań i działań.

(dowód: akta kontroli: 10, 22-23)

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W związku z tym, iż nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w kontrolowanym zakresie, odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**

Artur Chojecki

*(- podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym
przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu -)*